

1. Stellingen over landschapsecologie

P.J. Schroevers

1. Als landschapsecologie integratie beoogt van de verschillende wijzen waarop men zich met het beoordelen van de natuur bezighoudt, dan is er sprake van een totaliteitsbenadering. Daarvoor zal een 'holistische' aanpak, via structuurecologische criteria, de werkwijze moeten vormen.
2. De uiterste consequentie van een totaliteitsbenadering (structuralisme) is dat die de hele wereld, inclusief de menselijke samenleving, binnen haar gezichtsveld trekt. Ze is dus geen discipline maar een filosofie.
3. De gangbare wetenschapsfilosofie zoekt haar integriteit op het laagste niveau (elektron) en scheidt daardoor verbanden. De synthese daarna moet daarom wel, in een omgekeerd geheel (de natuur of de wereld), tot onverwachtheden aanleiding geven. Onze wetenschapsopvatting geeft slechts de helft van de waarheid.
Het officiële beleid, dat steunt op verifieerbare, causale betrekkingen, maakt zich keer op keer belachelijk door de andere kant van de waarheid stelselmatig te negeren (bijvoorbeeld de ministeriële uitspraak: "Over *x* jaar is de Rijn schoon"). De taak van de structuralist (en dus van de landschaps-ecoloog) is die verbanden aan te wijzen.
4. De scheiding structuur-proces gaat ver: ze behelst ook objecten-betrekkingen: deel-geheel; haalbaarheid-verantwoordelijkheid; ingrijpen-waardering; ja zelfs groei-concurrentie en links-rechts. In het algemeen: technologie-antitechnologie.
"Natuurtechniek" (principiële niet te scheiden van alle andere vormen van scheiding van verbanden) vervult dus niet de uiterste vraag van de landschapsecologie – tenzij wij onze Lieve Heer zelf zouden zijn.
5. Het eenzijdige objectiviteitsoordeel dat onze wetenschap kenmerkt, vindt haar oorsprong in lang vervlogen tijden (Marx, opkomst Industriële Revolutie) en vloeit voort uit economische principes. Het heeft geen zin dit feit uit de weg te gaan; wij veranderen er niets mee.
6. Landschapsecologie die niet maatschappijkritisch is, houdt zichzelf voor de gek. Onze eerste taak is om met behulp van onze ecologische inzichten deze maatschappijkritiek 'hard' ten maken, wat dit dan ook moge zijn.